

Assen, Brink 9

(Gemeente Assen, Dr.)

Een Inventariserend
Archeologisch Veldonderzoek

Steekproefrapport 2014-03/17Z

Assen, Brink 9 (Gemeente Assen, Dr.)
Een Inventariserend Archeologisch Veldonderzoek

Een onderzoek in opdracht van Gemeente Assen

Steekproefrapport 2014-03/17Z definitieve versie
ISSN 1871-269X

auteur: drs. J.M.G. Bongers (fysisch geograaf)

autorisatie: dr. J. Jelsma (senior archeoloog)

De Steekproef bv werkt volgens de Kwaliteitsnorm
Nederlandse Archeologie 3.3

Foto's en tekeningen zijn gemaakt door de
Steekproef bv, tenzij anders vermeld.

© De Steekproef bv, Zuidhorn, 11 april 2014

Niets uit deze uitgave mag worden
vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt zonder
bronvermelding.

De Steekproef bv aanvaardt geen
aansprakelijkheid voor eventuele schade
voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of
het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

De Steekproef bv
Archeologisch Onderzoeks- en Adviesbureau
Hogeweg 3, 9801 TG Zuidhorn

telefoon

050 - 5779784

fax

050 - 5779786

internet

www.desteekproef.nl

e-mail

info@desteekproef.nl

kvk

02067214

Inhoud

Samenvatting

1. Inleiding.....	1
1.1 Aanleiding en doel (KNA 3.3 LS01).....	1
1.2 Locatiebeschrijving (KNA 3.3 LS02).....	2
2. Bureauonderzoek.....	4
2.1 Bronnen.....	4
2.2 Fysische geografie (KNA 3.3 LS04).....	4
2.3 Archeologie (KNA 3.3 LS04).....	5
2.4 Historische geografie (KNA 3.3 LS03).....	6
2.5 Archeologisch verwachtingsmodel (KNA 3.3 LS05).....	8
3. Veldonderzoek.....	10
3.1 Aanpak veldonderzoek (KNA 3.3 VS01).....	10
3.2 Resultaten veldonderzoek (KNA 3.3 VS02, VS03).....	11
4. Conclusies en advies.....	13

Gebruikte bronnen

- Appendix: - Archeologische periodes
 - Archeologische kaart
 - Leidinginformatie volgens het KLIC
 - Boorstaten
 - Laagbeschrijvingen boringen volgens Archeologische Standaard
 Boorbeschrijvingsmethode

Samenvatting

In verband met de geplande aanleg van een parkeerplaats is een inventariserend archeologisch veldonderzoek uitgevoerd aan de Brink 9 te Assen, gemeente Assen, provincie Drenthe. Voor de nieuwbouw is graafwerk nodig dat een bedreiging vormt voor eventueel aanwezige archeologische waarden. Het doel van het onderzoek is om vast te stellen wat de kans is op de aanwezigheid van archeologische waarden.

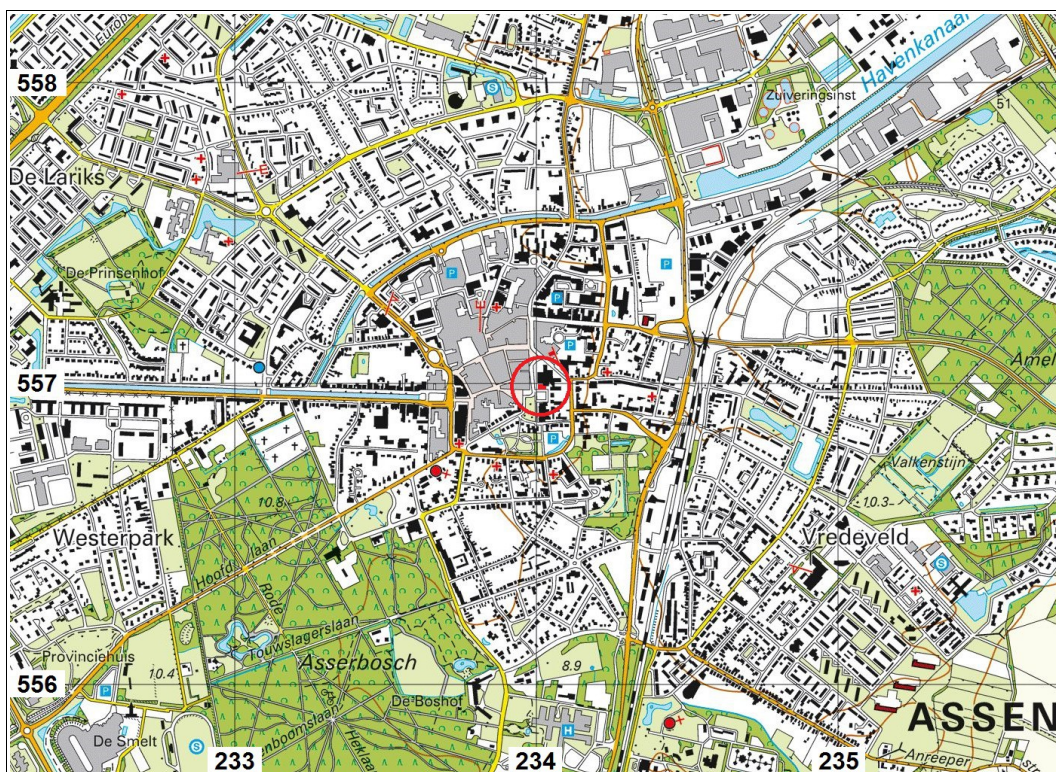
Het onderzoek bestaat uit een bureauonderzoek en een veldonderzoek verkennende fase. Bij het bureauonderzoek zijn bronnen geraadpleegd op het gebied van fysische geografie, archeologie en historische geografie. Bij het veldonderzoek zijn zes boringen geplaatst om de opbouw en gaafheid van de bodem te bepalen en om te zoeken naar archeologische indicatoren.

Uit het bureauonderzoek blijkt dat het plangebied in de historische stadskern van Assen ligt. Hier werd tijdens de late middeleeuwen een klooster gesticht. Op vroeg 19^e eeuwse kaarten wordt nog bebouwing weergegeven in het plangebied. Deze werd gesloopt rond 1840 voor de bouw van het gerechtsgebouw en het huis van bewaring. Uit het veldonderzoek blijkt dat onder opgebrachte grond een bewoningslaag ligt met puin en scherven aardewerk van omstreeks de 18^e/19^e eeuw. Deze laag lijkt te zijn overgebleven na de sloop van de bebouwing uit die tijd. Eronder ligt een laag die geïnterpreteerd is als een tuinlaag of akkerlaag. Mogelijk is deze ontstaan in de tijd van het middeleeuwse klooster. Dateerbare vondsten uit de middeleeuwen of eerdere periodes heeft het onderzoek niet opgeleverd. Aanwijzingen voor archeologische resten uit die tijd zijn er daardoor niet. Het advies luidt om geen nader archeologisch onderzoek te ondernemen.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel (KNA 3.3 LS01)

In opdracht van Gemeente Assen, vertegenwoordigd door mevrouw E. Langbroek, is een inventariserend archeologisch veldonderzoek uitgevoerd aan de Brink te Assen, gemeente Assen, provincie Drenthe (zie Figuur 1). De aanleiding voor het onderzoek is de geplande aanleg van zestien parkeerplaatsen. Hierbij komt een aantal kolken/putten waarvoor tot circa één meter gegraven zal worden. Dit graafwerk vormt een bedreiging voor eventueel in de bodem aanwezige archeologische waarden. Het doel van het onderzoek is om vast te stellen wat de kans is op de aanwezigheid van archeologische waarden.

Figuur 1: Assen, Brink: uitsnede van de topografische kaart 1:25.000. Het plangebied is het rode vlak in het midden van de kaart.

Het onderzoek bestaat uit een bureauonderzoek en een inventariserend veldonderzoek. Bij het bureauonderzoek is een archeologisch verwachtingsmodel van het gebied gemaakt aan de hand van beschikbare fysisch-geografische, archeologische en historisch-geografische informatie. Tijdens het verkennend veldonderzoek is dit verwachtingsmodel getoetst. Daartoe is van de bodem bepaald wat de opbouw en gaafheid zijn en is gezocht naar archeologische indicatoren.

1.2 Locatiebeschrijving (KNA 3.3 LS02)

Plangebied Brink 9 ligt in het centrum van Assen aan de noordzijde van de Brink. Het plangebied grenst aan het voormalige huis van bewaring dat noordoostelijk van het plangebied ligt (Brink 9, rijksmonument 8407). Noordelijk van het plangebied ligt het gerechtsgebouw (Brinkstraat 4, rijksmonument 8408). Tijdens het onderzoek bestond het plangebied grotendeels uit grasveld met rondom bestrating (zie Figuur 2). Volgens het Kabels en Leidingen Informatie Centrum (KLIC) lopen er leidingen door het gebied van gas, elektriciteit, datatransport en riolering (zie Appendix Leidinginformatie volgens het KLIC).

Figuur 2: Assen, Brink 9: foto genomen in noordelijke richting. Midden op de foto staat het gerechtsgebouw, rechts het huis van bewaring. Het plangebied is het grasveld voor het gerechtsgebouw en de parkeerplaats rechts ervan die loopt tot aan de grote deur van het huis van bewaring.

Tabel 1: Assen, Brink: administratieve gegevens

provincie:	Drenthe
gemeente:	Assen
plaats:	Assen
toponiem:	Brink
bevoegd gezag:	Gemeente Assen
opdrachtgever:	Gemeente Assen
oppervlakte:	0,03 hectare
hoogte:	11 meter + NAP
grenscoördinaten:	noordwest: 234,002 / 556,994 noordoost: 234,029 / 556,991 zuidwest: 234,002 / 556,980 zuidoost: 234,029 / 556,980
kaartblad:	12D
onderzoeksmeldingsnr:	60899
uitvoeringsperiode:	3 april 2014
onderzoeksdiepte:	230 centimeter
fase onderzoek:	bureauonderzoek en veldonderzoek verkennde en karterende fase
status rapport:	definitief
beheer documentatie:	De Steekproef bv, E-depot RCE, Provincie Drenthe, Noordelijk Archeologisch Depot, Koninklijke Bibliotheek en DANS

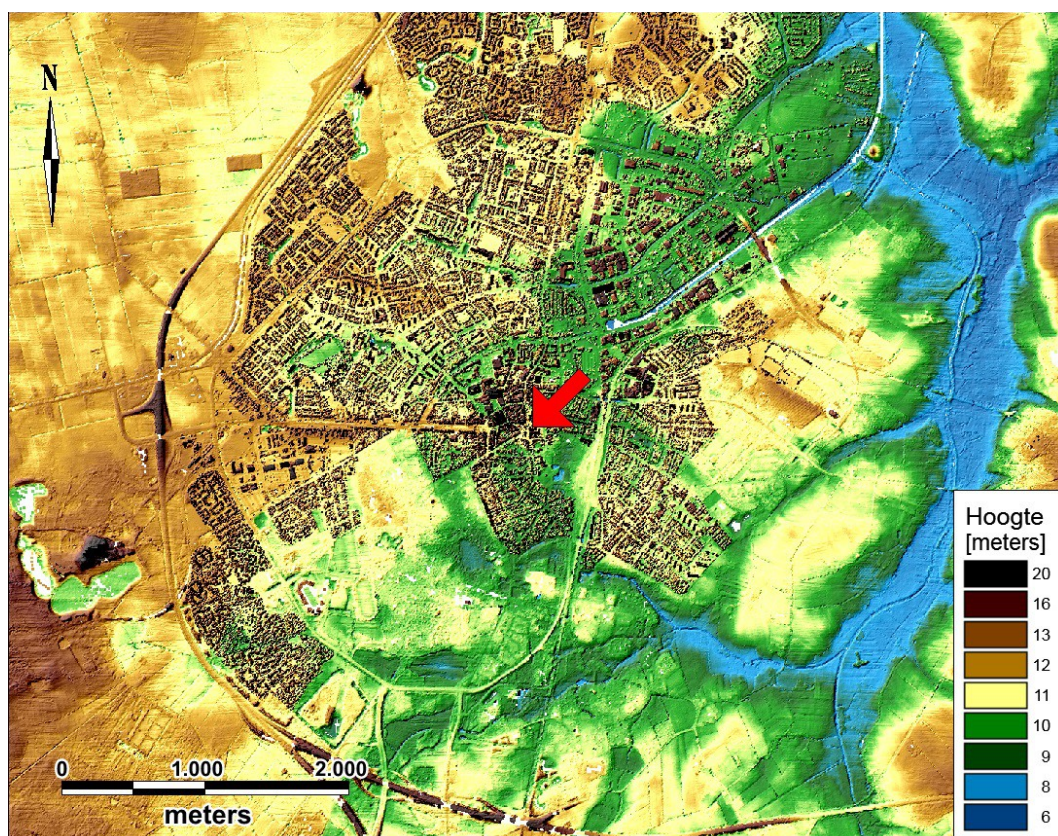
2. Bureauonderzoek

2.1 Bronnen

De gebruikte bronnen voor dit onderzoek zijn opgenomen aan het einde van dit rapport. Voor de paragraaf over archeologie is ARCHIS geraadpleegd. Dit is het archeologisch registratie- en informatiesysteem van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Deze databank is toegankelijk voor organisaties die werkzaam zijn in de archeologie. Het bevat een GIS-systeem waarmee de archeologische kaart uit de Appendix is gemaakt en waarin ook aardkundige kaarten geraadpleegd kunnen worden. Voor de paragraaf over de historische geografie is onder meer gebruik gemaakt van watwaswaar.nl. Hierop zijn historische kaarten in te zien.

2.2 Fysische geografie (KNA 3.3 LS04)

Assen ligt op het Drents Plateau. Er bevindt zich dekzand op keileem. Oostelijk van Assen ligt het beekdal van het Loonediep dat stroomafwaarts overgaat in de Drentsche Aa. Westwaarts liggen hogere gronden die deel uitmaken van het veenkoloniale gebied van Smilde. Het centrum van Assen is niet gekarteerd op de geomorfologische kaart of op de bodemkaart.

Figuur 3: Assen, Brink 9: Hoogtekaart gemaakt met behulp van het Actueel Hoogtebestand Nederland. Het plangebied wordt aangewezen door de pijl.

2.3 Archeologie (KNA 3.3 LS04)

Plangebied Brink 9 maakt deel uit van de historische stadskern van Assen, een terrein van hoge archeologische waarde (14441, zie Appendix Archeologische Kaart). Voordat Assen zich hier ontwikkelde bevond zich er het klooster Maria en Campis. Dit werd gesticht tussen 1250 en 1260 en werd opgeheven in 1602. De kerk en het Drents Museum, die zich vijftig meter zuidelijk van het plangebied bevinden, staan op de plaats van voormalige kloostergebouwen.

Binnen vijftig meter omtrek staan in ARCHIS zes archeologische waarnemingen geregistreerd. Het gaat om vondsten uit de periode late middeleeuwen en nieuwe tijd van onder meer scherven aardewerk, kloostermoppen en vensterglas (zie Tabel 2). De enige oudere vondst is van een stenen bijl uit de periode neolithicum vroeg - bronstijd (158). Echter dit betreft een administratief geplaatste vondst waarvan de precieze herkomst onzeker is.

Het plangebied valt binnen een eerdere onderzoeksmelding: 21260. Dit betreft een archeologisch onderzoek door De Steekproef uit 2007. Tijdens dit onderzoek zijn geen boringen uitgevoerd in het huidige plangebied. De dichtstbij gelegen boring is gedaan op circa honderd meter zuidwestelijk van het plangebied.

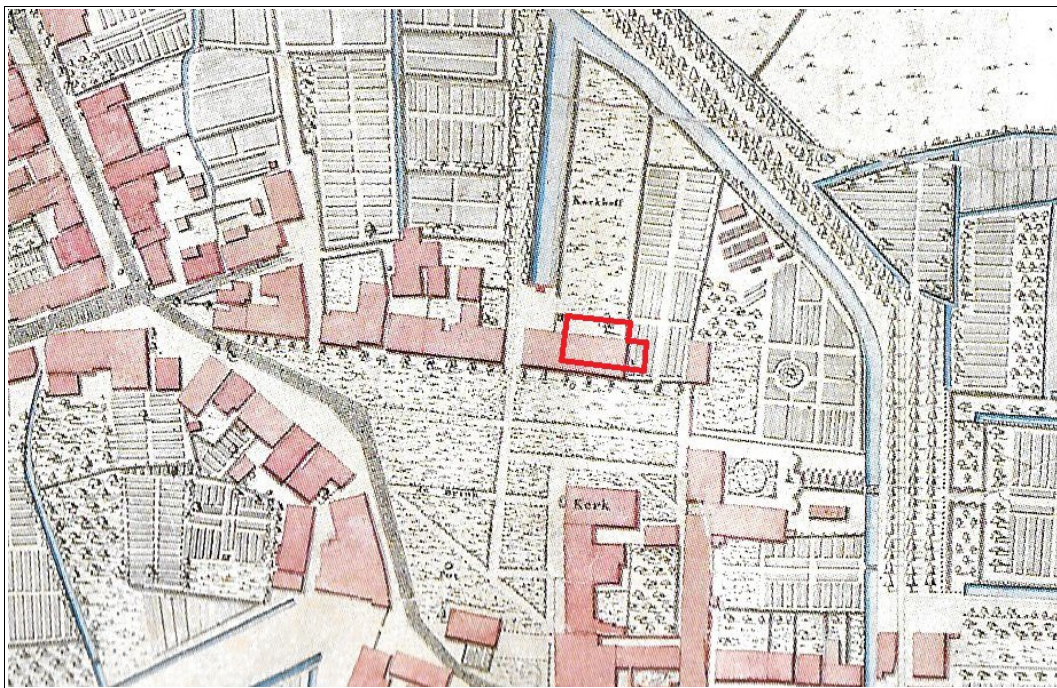
Tabel 2: Archeologische waarden in de omgeving van Assen, Brink 9. Voor de ligging zie Appendix Archeologische Kaart. Voor dateringen zie Appendix Archeologische Periodes.

CMA / CAA	RD-coördinaten	Datering	Omschrijving
monument			
14441	233,914 / 556,944	middeleeuwen laat - nieuwe tijd	historische kern Assen
		1250/1260 - 1602	klooster Maria en Campis
waarnem.			
158	234,000 / 557,000	neolithicum vroeg - bronsstijd	stenen bijl
214570	233,990 / 556,940	middeleeuwen laat	9 scherven kogelpotaardewerk, 1 scherv protosteengoed
		middeleeuwen laat - nieuwe tijd	scherven steengoed en roodbakkend aardewerk, leisteel, vensterglas, ijzeren sleutel
214571	234,020 / 556,960	middeleeuwen laat	4 kloostermoppen, 1 profielsteen, 1 dakpan
214572	234,010 / 556,940	14 ^e eeuw	3 scherven kogelpotaardewerk
214687	234,060 / 557,000	middeleeuwen vroeg C	1 scherv kogelpotaardewerk
		middeleeuwen laat B	6 scherven roodbakkend geglaazuurd aardewerk, 1 scherv steengoed
238815	234,030 / 556,930	middeleeuwen laat B - nieuwe tijd B	scherven geglaazuurd steengoed en roodbakkend aardewerk, scherv glazen noppenteker
425259	234,035 / 556,860	middeleeuwen laat - nieuwe tijd	minstens 1 tot 1,85 meter dikke rommelige zandlaag met bouwpuin en mortelresten

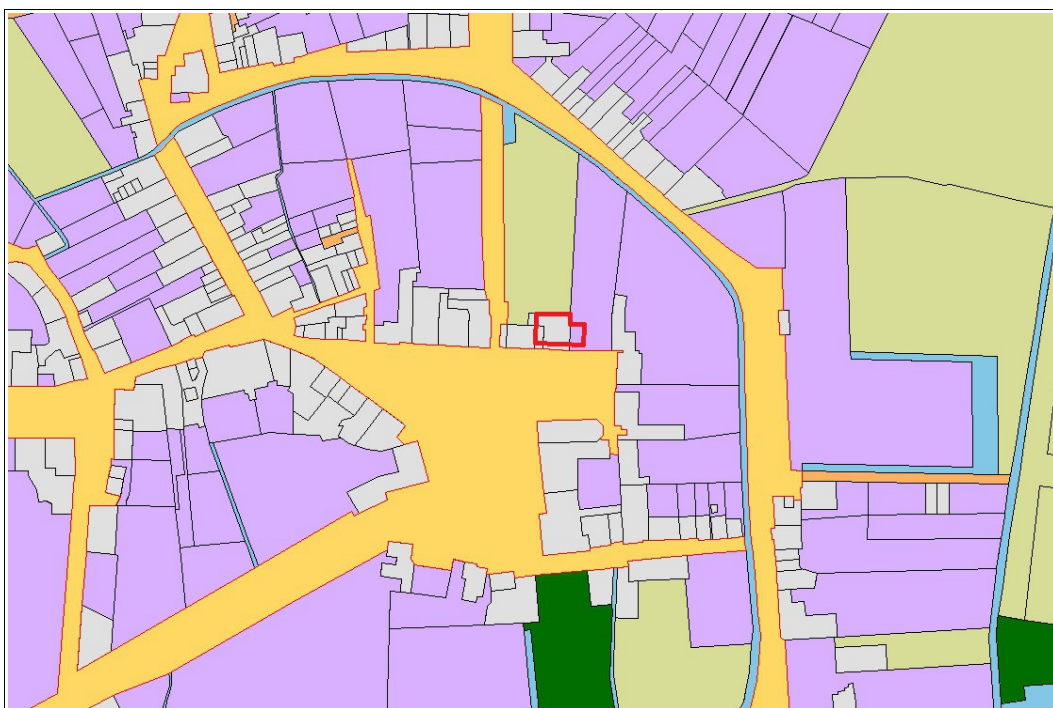
428059	233,803 / 557,073	nieuwe tijd A-B	gracht behorend bij latere fase van het kloosterterrein Maria in Campis, beschoeiing en afval van enkele tientallen scherven aardewerk,
436280	234,111 / 556,884	middeleeuwen laat B	scherven aardewerk van roodbakkend en witbakkend geglaazuurd, steengoed, majolica

2.4 Historische geografie (KNA 3.3 LS03)

Op kaarten uit 1809 en 1811-1832 is vrijwel het hele plangebied bebouwd (zie Figuren 4 en 5). De gevellijn van de bebouwing sluit dan nog aan bij de gebouwen westelijk van het plangebied. Volgens de kadasterkaart van 1811-1832 bestaat de bebouwing uit vier delen. Van west naar oost gaat het om een huis, een schuur, opnieuw een huis en een huizerf. Ter plaatse van de oostelijke rand lag een tuin. Noordelijk van het plangebied ligt volgens de kaart van 1809 een kerkhof.

Figuur 4: Assen, Brink 9: uitsnede van een kaart van Assen uit 1809. De titel en ondertitel van de kaart luiden: *'Stad Assen met deszelfs omgelegene tuinen, landen en bosschen. Opgenomen en vervaardigd op order van het Departement Bestuur en ten dienste van de Architect Guidici door zijne Majesteit den Koning belast met het maken van een Plan waarna de gedachte stad verder zoude behoren te worden getimmerd, MDCCCIX.'* Bron: Kaarten van Drenthe, 1500-1900. Het plangebied is rood omlijnd.

Figuur 5: Assen, Brink 9: interpretatie van de kadastrale kaart van 1811-1832. Het plangebied is rood omlijnd. Bron: www.hisgis.nl.

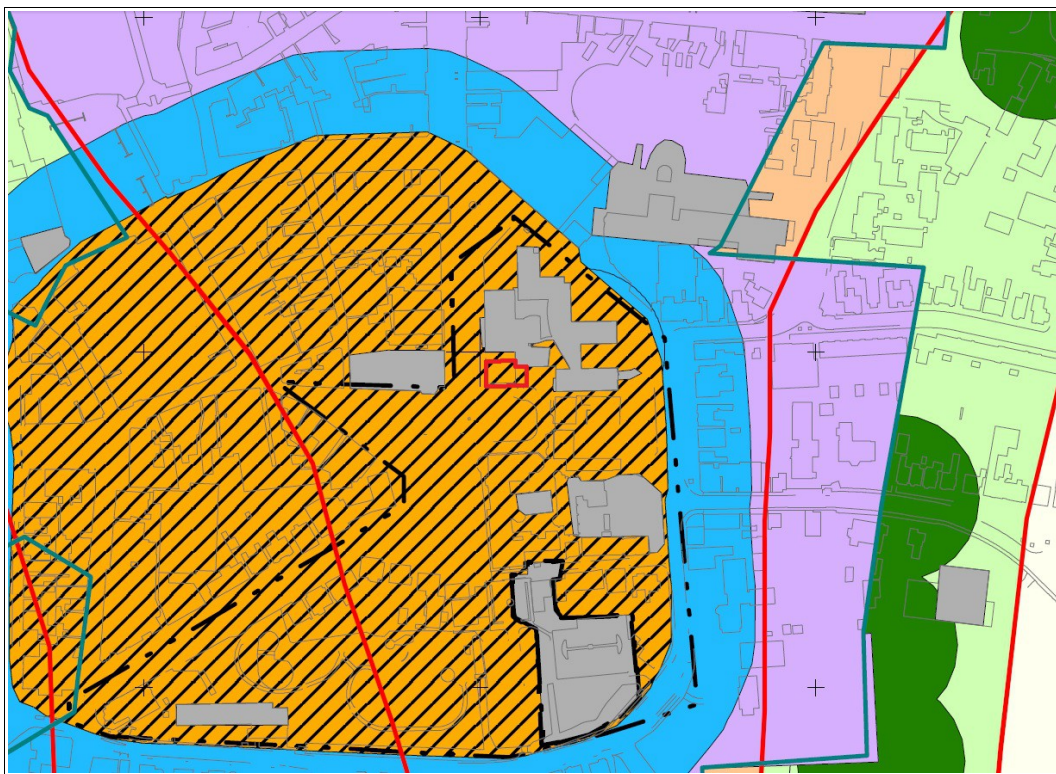

Figuur 6: Assen, Brink 9: de Brink gezien in noordoostelijke richting op een tekening van Wilhelmus van Uije Wz. (1819-1889) uit het midden van de 19^e eeuw. Het plangebied ligt binnen de rode contour. Het gerechtsgebouw en het huis van bewaring waren kort ervoor gerealiseerd. Bron: www.watwaswaar.nl.

Het tegenwoordig aanwezige gerechtsgebouw en het huis van bewaring zijn gebouwd in respectievelijk 1838-1840 en 1842-1844. Hiervoor zal de eerdere bebouwing die zichtbaar is op Figuren 4 en 5 zijn gesloopt. De gevels aan de zijde van de Brink zijn noordwaarts verplaatst met een afstand van circa 22 meter ter plaatse van het gerechtsgebouw en 13 meter ter plaatse van het huis van bewaring. Daardoor ontstond de ruimte waar het tegenwoordige grasveld ligt. Op een tekening van omstreeks het midden van de 19^e eeuw wordt rondom dit veld een hek weergegeven (zie Figuur 6).

2.5 Archeologisch verwachtingsmodel (KNA 3.3 LS05)

Op de archeologische beleidsadvieskaart van de gemeente Assen geldt voor de historische stadskern van Assen: archeologisch onderzoek nodig bij ingrepen groter dan honderd vierkante meter en dieper dan dertig centimeter (zie Figuur 7).

Figuur 7: Assen, Brink 9: uitsnede van de archeologische beleidsadvieskaart van de gemeente Assen. Het oranje terrein met zwarte diagonale strepen is de historische stadskern van Assen. Het plangebied is rood omlijnd.

Plangebied Brink 9 maakt deel uit van de historische stadskern van Assen. Hier bevond zich van de tweede helft van de 13^e eeuw tot vroeg in de 17^e eeuw het klooster Maria en Campis. Op afstanden van enkele tientallen meters zijn in het verleden vondsten gedaan van onder meer scherven aardewerk en bouw materiaal uit de late middeleeuwen. Begin 19^e eeuw was ter plaatse van het plangebied nog bebouwing aanwezig. Deze is gesloopt waarna in 1840 noordelijk het gerechtsgebouw verscheen en in 1844 noordoostelijk het huis van bewaring. Het

plangebied wordt doorsneden door leidingen van gas, elektriciteit, riolering en datatransport.

Mogelijk zijn in het plangebied archeologische resten bewaard gebleven van het middeleeuwse klooster. Daarbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld funderingen, waterputten, begravingen en sloten. Er kunnen vondsten gedaan worden van bouwmaterialen zoals kloostermoppen en dakpannen, scherven aardewerk, stukken vensterglas en dergelijke. Eventuele archeologische resten zullen zich bevinden onder bestrating en bestratingszand en eventuele andere ophogingslagen. Resten zullen zijn aangetast door de bebouwing van het begin van de 19^e eeuw en door leidingen die door het terrein lopen. Voor eventuele archeologische resten van voor de late middeleeuwen geldt dat de kans dat hiervan sporen bewaard gebleven zijn kleiner is, aangezien oudere sporen doorgaans minder diep reiken.

Tabel 3: Assen, Brink: specificatie archeologische verwachting.

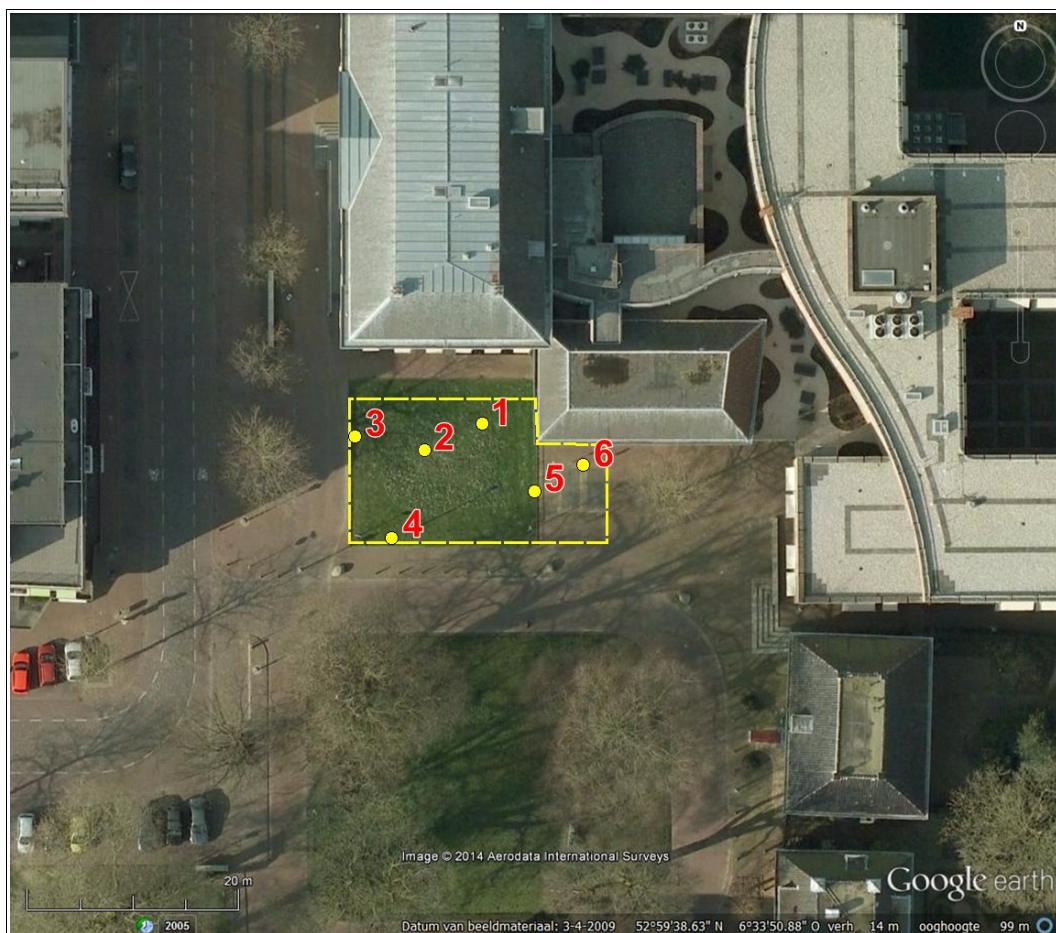
datering:	steentijd tot late middeleeuwen	late middeleeuwen
complextype:	nederzetting, begraving	klooster
omvang:	onbekend	hele terrein
diepteligging:	onder geroerde bovengrond	onder bestrating(szand)
gaafheid en conservering:	geen organisch materiaal	dieper gelegen organisch materiaal mogelijk bewaard
locatie:	dekzandkoppen	hele terrein
uiterlijke kenmerken:	bewerkt vuursteen, houtskool, aardewerk	cultuurlaag met puin, aardewerk, bot, metaal
mogelijke verstoringen:	klooster, bebouwing uit vroege 19 ^e eeuw, leidingen	bebouwing uit vroege 19 ^e eeuw, leidingen

3. Veldonderzoek

3.1 Aanpak veldonderzoek (KNA 3.3 VS01)

Het veldonderzoek is uitgevoerd op 3 april 2014. Er zijn zes boringen verricht (zie Figuur 8). Boringen 1 tot en met 5 zijn gedaan op het grasveld en boring 6 op de bestaande parkeerplaats voor het huis van bewaring. Voor de locaties van de boringen is rekening gehouden met de leidingen die door het terrein lopen (zie Appendix Leidinginformatie volgens het KLIC). De gemiddelde boordichtheid bedraagt 190 boringen per hectare.

De boringen zijn uitgevoerd met behulp van een edelmanboor van tien centimeter doorsnede. De opgeboorde grond is onderzocht door het laagsgewijs af te snijden in de boorkop. Daarnaast is de opgeboorde grond gezeefde op een zeef met mazen van vier millimeter. De dieptes van de boringen variëren tussen 1,8 en 2,4 meter. Alleen boring 6 op de bestaande parkeerplaats is gestuit op betonverharding die direct onder de bestrating en bestratingszand ligt.

Figuur 8: Assen, Brink 9: boorpuntenkaart. Het onderzoeksgebied is geel omlijnd. De genummerde punten zijn de locaties van de zes boringen.

De boringen zijn beschreven volgens de Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode. De resultaten van deze boringen staan in de Appendix in de vorm van boorstaten en laagbeschrijvingen. Van de boringen zijn de RD-coördinaten bepaald met behulp van GPS. De hoogtes van de boringen zijn bepaald met het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN). Er is geen veldkartering uitgevoerd. De vondstzichtbaarheid was slecht (zie Figuur 2).

3.2 Resultaten veldonderzoek (KNA 3.3 VS02, VS03)

bodem

De dikte van de geroerde bovenlaag van boringen 1 tot en met 5 bedraagt respectievelijk 175, 210, 165, 230 en 165 centimeter. Dit pakket rust op gelaagd, matig lemig, geel zand. Het betreft oud dekzand dat is afgezet door de wind tijdens de laatste ijstijd.

Van de vijf boringen lijken 1, 3 en 5 het sterkst op elkaar. Bij deze drie boringen ligt op het gele zand (C-horizont) abrupt een grijsbruine laag met kleine vlekken van wormgangen. Deze laag is vergeleken met de bovenliggende lagen van het geroerde pakket relatief arm aan materiaal. Er zijn alleen enkele fijne baksteenspikkels in gevonden. De dikte van de laag bedraagt bij de genoemde drie boringen 40, 40 en 20 centimeter. De laag is geïnterpreteerd als een tuinlaag of akkerlaag.

Op de tuinlaag ligt een homogene, iets donkerder laag met een matige bijmenging van stukken zachte, oranje baksteen en cement. In deze laag zijn onder meer scherven roodbakkerd aardewerk gevonden die dateren van omstreeks de 18^e of 19^e eeuw (zie Tabel 4). De dikte van de laag is bij boringen 1, 3 en 5 respectievelijk 45, 15, en 60 centimeter. Het betreft waarschijnlijk de bewoningslaag die geassocieerd is met de vroeg 19^e eeuwse bebouwing zoals op historisch kaartmateriaal weergegeven (zie Figuren 4 en 5).

Bij boringen 2 en 4 wijkt de bodemopbouw af. Boring 2 heeft onderin nog wel 10 centimeter van de tuinlaag, maar hierop ligt een 25 centimeter dikke venige laag met enkele fijne stukjes baksteen die mogelijk de vulling is van een spoor. Bij boring 4 ontbreekt de tuinlaag. De bodem is daar tot 2,3 meter diepte verstoord.

De bovenlaag heeft bij boringen 1 tot en met 5 diktes van respectievelijk 90, 135, 110, 100 en 85 centimeter. In deze bovenlaag zitten brokken grijs zand en keileem. Deze grond is in het verleden aangevoerd ter ophoging. Waarschijnlijk is dat gebeurd rond 1840 toen het gerechtsgebouw en het huis van bewaring zijn geplaatst.

archeologie

De aangetroffen vondsten lijken te zijn geassocieerd met de vroeg 19^e eeuwse bewoning (zie Tabel 4). Uit deze tijd zullen sporen in de bodem bewaard gebleven zijn zoals van funderingen en waterputten. Door de opgebrachte grond zullen deze sporen niet of nauwelijks zijn aangetast door moderne bodemingrepen zoals de aanleg van leidingen. Mogelijk zijn ook nog oudere sporen aanwezig zoals uit de tijd van het middeleeuwse klooster (zie Paragraaf 2.3). Echter het onderzoek heeft geen vondsten opgeleverd die eenduidig gedateerd kunnen worden in die tijd of in eerdere periodes. Mogelijk is de onderste geroerde laag tijdens de middeleeuwen gevormd door gebruik als kloostertuin.

Tabel 4: Assen, Brink: vondsttabel. De vondsten worden niet bewaard of gedeponneerd in verband met de geringe ouderdom.

boring	diepte	betreft	datering
1	65	1 scherf aardewerk, geglaazuurd	nieuwe tijd
1	60-135	2 stukken leisteen	onbekend
		1 scherf steengoedaardewerk met zoutglazuur	nieuwe tijd
		2 scherven groen vensterglas	nieuwe tijd
2	50-120	1 scherf roodbakkend geglaazuurd aardewerk	18 ^e /19 ^e eeuw
		1 gitten kraal	onbekend
3	115	4 scherven roodbakkend geglaazuurd aardewerk	18 ^e /19 ^e eeuw
3	125-180	2 scherven roodbakkend geglaazuurd aardewerk	18 ^e /19 ^e eeuw
4	130-240	1 scherf roodbakkend aardewerk	nieuwe tijd
		1 fragment pijpensteel	18 ^e /19 ^e eeuw
		1 scherf groen vensterglas	nieuwe tijd
5	130-175	1 scherf witbakkend dubbelgeglaazuurd	18 ^e /19 ^e eeuw
		1 scherf groen vensterglas	nieuwe tijd
		1 scherf roodbakkend	nieuwe tijd
		1 scherf Westerwaldsteengoed	17 ^e -20 ^e eeuw

4. Conclusies en advies

belangrijkste resultaten

Plangebied Brink 9 ligt binnen de historische stadskern van Assen. Tijdens de middeleeuwen is hier het klooster Maria en Campis gesticht. Op vroeg 19^e eeuwse kaarten wordt ter plaatse van het plangebied bebouwing weergegeven. Deze is gesloopt waarna rond 1840 noordelijk van het plangebied het gerechtsgebouw verscheen en noordoostelijk het huis van bewaring. Het plangebied werd een open stuk groen dat aansloot bij de rest van de Brink zoals nu het geval is.

De bovenlaag in het plangebied heeft diktes van 85 tot 135 centimeter en bevat opgebrachte grond. Daaronder ligt een laag met puin die hoogstwaarschijnlijk geassocieerd is met de vroeg 19^e eeuwse bebouwing. Dateerbare vondsten betreffen vooral scherven roodbakkend aardewerk van rond de 18^e of 19^e eeuw. Het onderzoek heeft geen vondsten opgeleverd die eenduidig in de middeleeuwen of daarvoor gedateerd kunnen worden.

archeologisch verwachtingsmodel

Het archeologisch verwachtingsmodel zoals geformuleerd in Paragraaf 2.5 kan worden aangepast. Het onderzoek heeft geen aanwijzingen opgeleverd voor de aanwezigheid van middeleeuwse resten in de bodem, anders dan dat het terrein mogelijk als tuin of akker gebruikt werd. Daarom kan de verwachting naar beneden toe worden bijgesteld.

advies

Aangezien het onderzoek geen aanwijzingen heeft opgeleverd voor de aanwezigheid van archeologische resten uit de middeleeuwen of eerdere periodes, adviseren wij om geen nader archeologisch onderzoek te ondernemen. Als bij toekomstig graafwerk onverhoopt toch archeologische sporen worden aangetroffen of archeologische vondsten worden gedaan, dan dient hiervan direct melding te worden gemaakt conform de Monumentenwet 1988, artikel 53. Wij adviseren dit te doen bij de gemeente Assen en bij de provinciaal archeoloog, dr. W.A.B. van der Sanden, Westerbrink 1, 9405 BJ, Assen, 0592-365220, 06-22662601, w.vandersanden@drenthe.nl.

Gebruikte bronnen

AHN-Viewer. www.AHN.nl. Actueel Hoogtebestand Nederland. Rijkswaterstaat, Adviesdienst Geoinformatie en ICT.

www.ahvassen.nl. Asser Historische Vereniging.

Archeologische beleidsadvieskaart. Archeologisch erfgoed in de gemeente Assen. RAAP-rapport 2264.

Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode. Archeologie Leidraad 3. J.H.A. Bosch, 7 maart 2005.

Bodemkaart van Nederland 1:50.000. Stichting voor Bodemkartering Wageningen. via ARCHIS
Centraal Archeologisch Archief (CAA) en Centraal Monumenten Archief (CMA) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) [ARCHIS].

Franse Kaarten van Drenthe en de Noordelijke Kust, 1811-1813. H.J. Versfelt en M. Schroor. Heveskes Uitgevers. Groningen, 2001.

Geomorfologische Kaart van Nederland. Schaal 1:50.000. via ARCHIS

Grote Historische Atlas van Nederland 1:50.000. 2 Noord Nederland 1851-1855. Wolters Noordhoff Atlasproducties, 1990

Huguenin, de Atlas van. Militair-topografische kaarten van Noord-Nederland, 1819-1829. H.J. Versfelt en M. Schroor. Heveskes Uitgevers. Groningen/Veendam, 2005.

Kaarten van Drenthe 1500-1900. Heveskes Uitgevers, H.J. Versfelt. Groningen / Veendam, 2004.

Kadata via www.kadaster.nl

Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie 3.3. www.SIKB.nl. Centraal College van Deskundigen Archeologie, 9 december 2013.

Steekproefrapport 2007-02/09. Assen: Erfgoedkwartier (Dr.). Een Inventariserend Archeologisch Veldonderzoek. W. de Neef & J. Jelsma. Zuidhorn, februari 2007.

www.watwaswaar.nl historisch kaartmateriaal

Appendix

Assen, Brink 9

- Archeologische periodes
- Archeologische kaart
- Leidinginformatie volgens het KLIC
- Boorstaten
- Laagbeschrijvingen boringen volgens
Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode

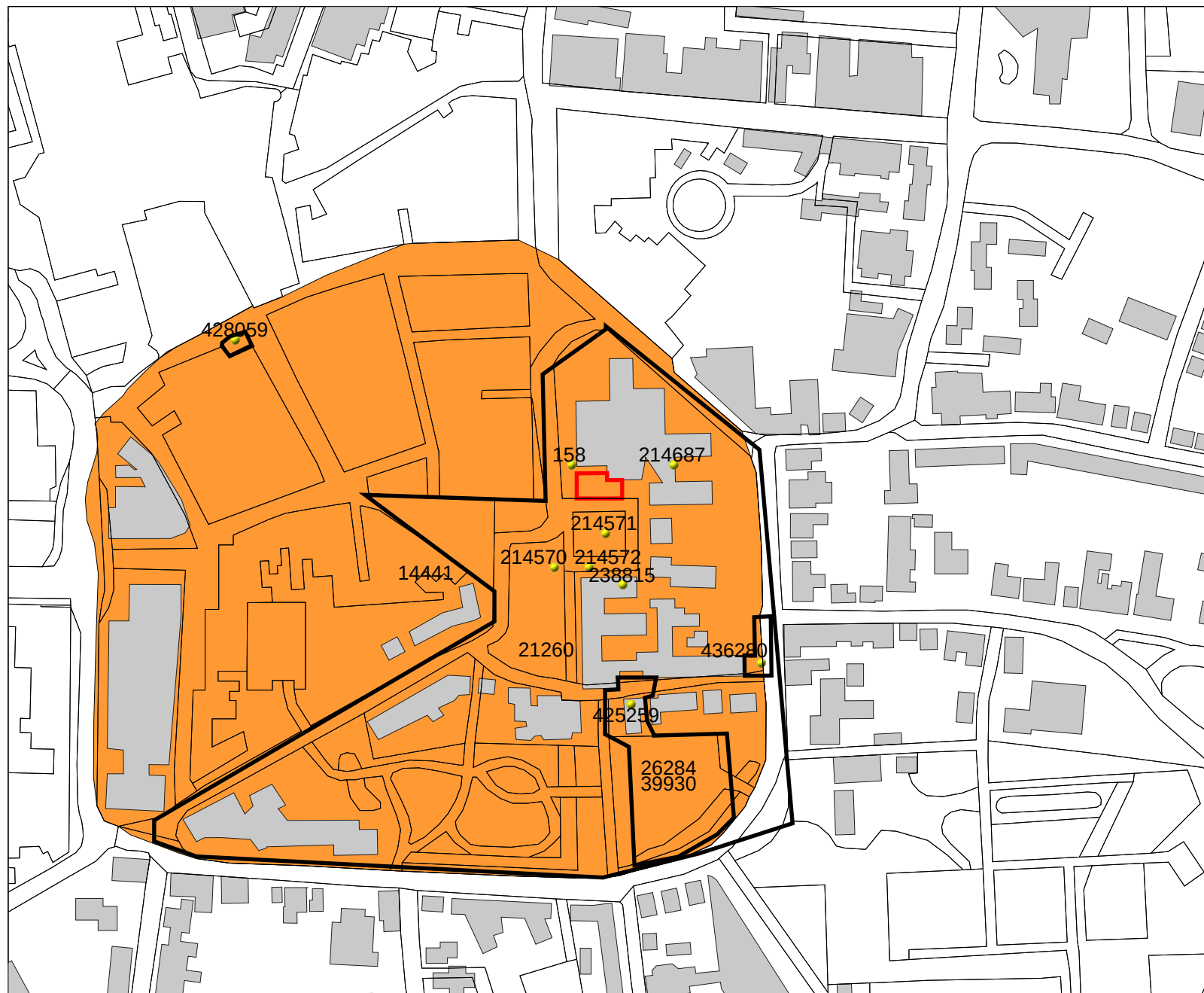
Archeologische periodes

paleolithicum:		ijzertijd:	
paleolithicum vroeg:	tot 300.000 BP	ijzertijd vroeg:	800 - 500 vC
paleolithicum midden:	300.000 - 35.000 BP	ijzertijd midden:	500 - 250 vC
paleolithicum laat:	35.000 BP - 8.800 vC	ijzertijd laat:	250 - 12 vC
paleolithicum laat A:	35.000 - 18.000 BP		
paleolithicum laat B:	18.000 BP - 8.800 vC	romeinse tijd:	
		romeinse tijd vroeg:	12 vC - 70 nC
mesolithicum:		romeinse tijd vroeg A:	12 vC - 25 nC
mesolithicum vroeg:	8.800 - 7.100 vC	romeinse tijd vroeg B:	25 - 70 nC
mesolithicum midden:	7.100 - 6.450 vC	romeinse tijd midden:	70 - 270 nC
mesolithicum laat:	6.450 - 4.900 vC	romeinse tijd midden A:	70 - 150 nC
		romeinse tijd midden B:	150 - 270 nC
neolithicum:		romeinse tijd laat:	270 - 450 nC
neolithicum vroeg:	5.300 - 4.200 vC	romeinse tijd laat A:	270 - 350 nC
neolithicum vroeg A:	5.300 - 4.900 vC	romeinse tijd laat B:	350 - 450 nC
neolithicum vroeg B:	4.900 - 4.200 vC		
neolithicum midden:	4.200 - 2.850 vC	middeleeuwen:	
neolithicum midden A:	4.200 - 3.400 vC	middeleeuwen vroeg:	450 - 1.050 nC
neolithicum midden B:	3.400 - 2.850 vC	middeleeuwen vroeg A:	450 - 525 nC
neolithicum laat:	2.850 - 2.000 vC	middeleeuwen vroeg B:	525 - 725 nC
neolithicum laat A:	2.850 - 2.450 vC	middeleeuwen vroeg C:	725 - 900 nC
neolithicum laat B:	2.450 - 2.000 vC	middeleeuwen vroeg D:	900 - 1.050 nC
		middeleeuwen laat:	1.050 - 1.500 nC
bronstijd:		middeleeuwen laat A:	1.050 - 1.250 nC
bronstijd vroeg:	2.000 - 1.800 vC	middeleeuwen laat B:	1.250 - 1.500 nC
bronstijd midden:	1.800 - 1.100 vC		
bronstijd midden A:	1.800 - 1.500 vC	nieuwe tijd:	
bronstijd midden B:	1.500 - 1.100 vC	nieuwe tijd A:	1.500 - 1.650 nC
bronstijd laat:	1.100 - 800 vC	nieuwe tijd B:	1.650 - 1.850 nC
		nieuwe tijd C:	1.850 – heden

Appendix Assen, Brink: Archeologische Kaart

Archeologische waarden en onderzoeksmeldingen volgens ARCHIS

234379 / 557268

Legenda

- TOP10 ((c)TDN)
- ONDERZOEKSMELDINGEN
- VONDSTMELDINGEN
- WAARNEMINGEN
- HUIZEN
- MONUMENTEN**
 - archeologische waarde
 - hoge archeologische waarde
 - zeer hoge archeologische waarde
 - zeer hoge arch waarde, beschermd
- PLANGEBIED

0 100 m

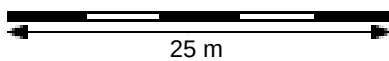
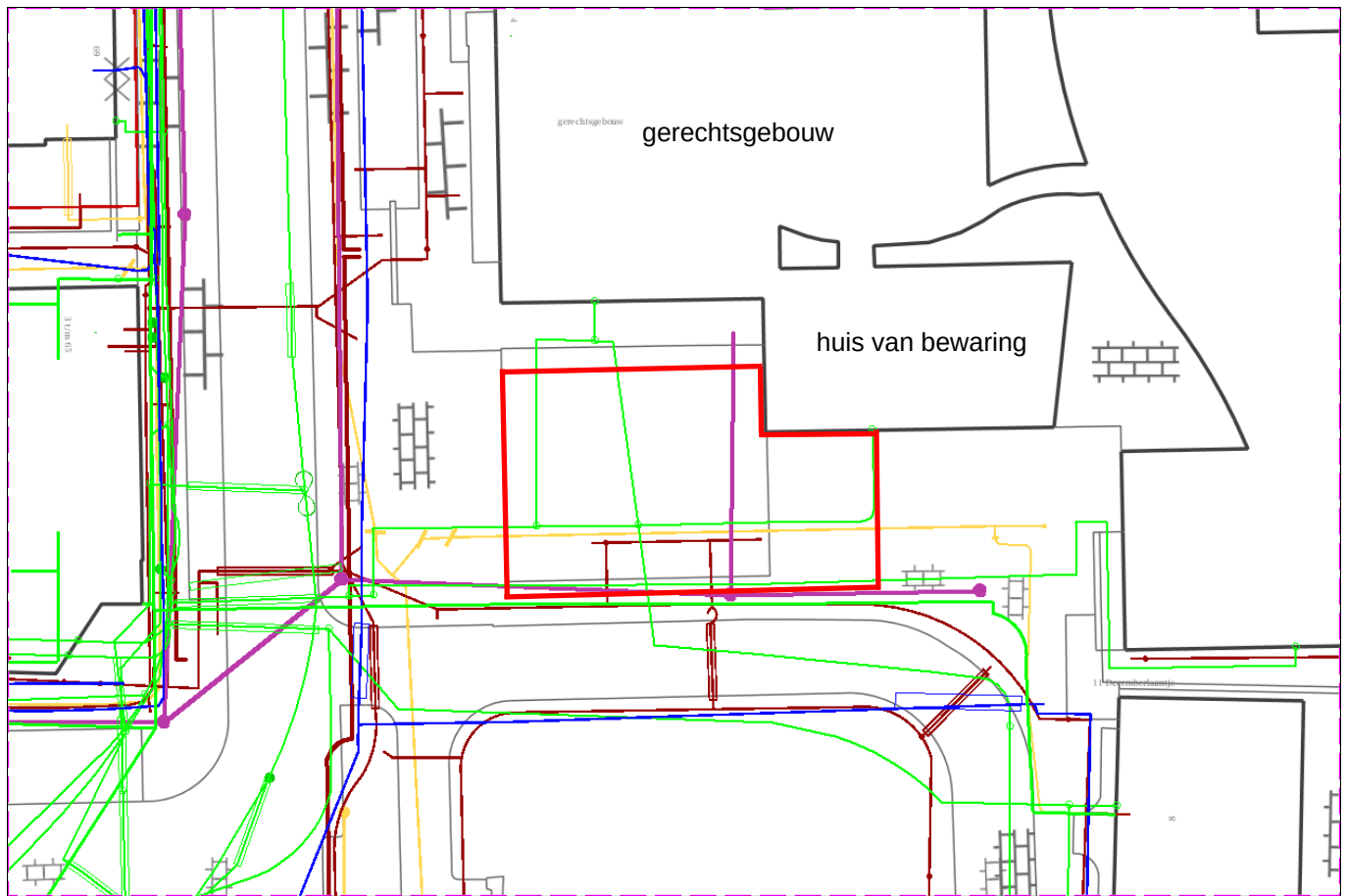
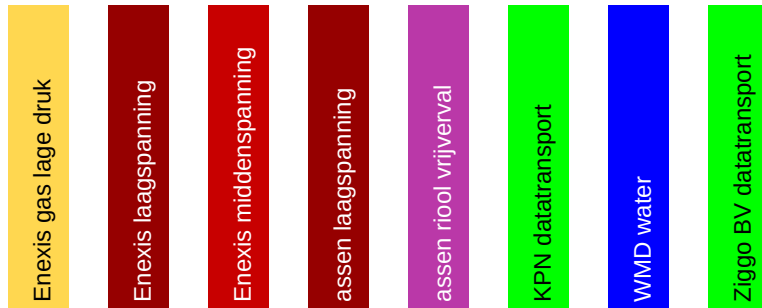

Archis2

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

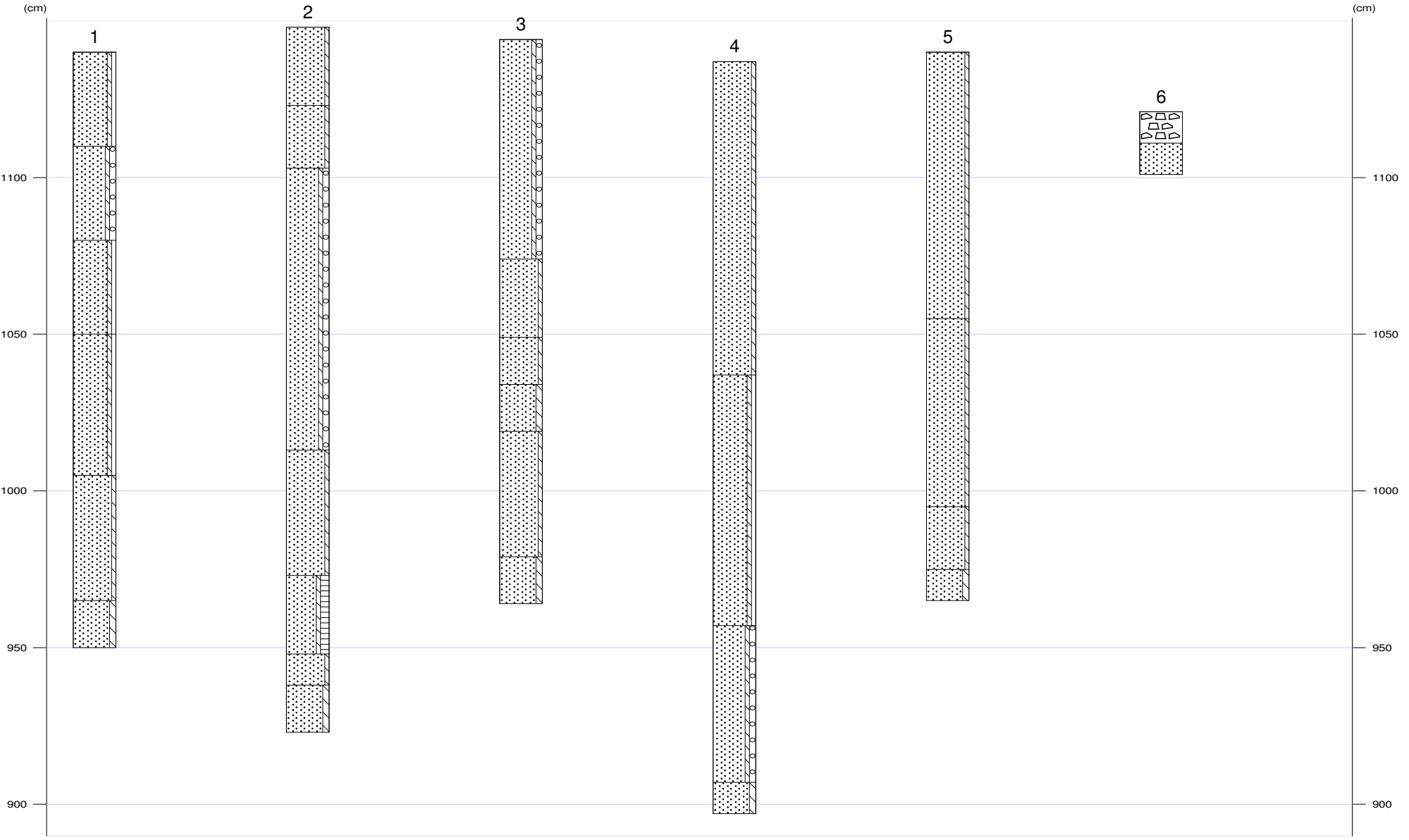
233670 / 556689

Appendix Assen, Brink 9: leidinginformatie volgens het KLIC

Appendix Assen, Brink 9: Boorstaten

Appendix Assen, Brink 9: Laagbeschrijvingen

1

X-coördinaat (m) : 234019
Y-coördinaat (m) : 556993
Maaiveld (cm) : 1140

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 30	zand zwak siltig, zwak grindig, 10yr3/2, bouwvoor, Opm.: Keileembrok
30 - 60	zand zwak siltig, matig grindig, 10yr3/1, bouwvoor
60 - 90	zand zwak siltig, zwak grindig, mix, Opm.: Keileembrokken
90 - 135	zand zwak siltig, zwak grindig, 10yr3/1, homogeen, Opm.: Cementbrokken
135 - 175	zand zwak siltig, 7,5yr3/1, bioturbatie, basis scherp
175 - 190	zand matig siltig, 2,5y6/3, C-horizont, Opm.: Oud dekzand, Gelaagd

2

X-coördinaat (m) : 234012
Y-coördinaat (m) : 556989
Maaiveld (cm) : 1148

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 25	zand zwak siltig, 10yr3/2, bouwvoor
25 - 45	zand zwak siltig, mix, Opm.: Brokken grijs zand
45 - 135	zand zwak siltig, matig grindig, 10yr3/2, Opm.: Bovenin stukje steenkool, Enige brokken grijs zand
135 - 175	zand zwak siltig, 2,5y3/1, bioturbatie
175 - 200	zand zwak siltig, sterk humeus, 2,5y2/1, Opm.: Spoor?
200 - 210	zand zwak siltig, 7,5yr3/1, basis scherp
210 - 225	zand matig siltig, 2,5y6/3, C-horizont, Opm.: Oud dekzand

3

X-coördinaat (m) : 234006
Y-coördinaat (m) : 556993
Maaiveld (cm) : 1144

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 70	zand zwak siltig, matig grindig, 10yr3/2
70 - 95	zand zwak siltig, mix, Opm.: Brokken grijs zand en keileem
95 - 110	zand zwak siltig, 10yr3/2, Opm.: Onder baksteen ook enige harde moderne stukken
110 - 125	zand matig siltig, 10yr3/2, Opm.: Veel cementbrokken
125 - 165	zand zwak siltig, 10yr3/1, homogeen
165 - 180	zand matig siltig, 2,5y6/3, C-horizont, Opm.: Oud dekzand

4

X-coördinaat (m) : 234010
Y-coördinaat (m) : 556983
Maaiveld (cm) : 1137

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 100	zand zwak siltig, mix, vergraven, Opm.: Moderne versterking
100 - 180	zand zwak siltig, zwak grindig, mix, bioturbatie, vergraven, Opm.: Heel veel wormgangen en enkele venige brokjes in een matrix van geel zand
180 - 230	zand zwak siltig, matig grindig, 2,5y4/3, homogeen, basis scherp
230 - 240	zand matig siltig, 10yr5/4, C-horizont

Appendix Assen, Brink 9: Laagbeschrijvingen

5

X-coördinaat (m) : 234024
Y-coördinaat (m) : 556988
Maaiveld (cm) : 1140

Diepte (cm)	Omschrijving	
	Grondsoort	
0 - 85	zand	zwak siltig, mix, Opm.: Onderin concentratie puin, Veel grijs zand, Cementbrokken
85 - 145	zand	zwak siltig, 10yr3/1, homogeen, Opm.: Enige cementbrokken
145 - 165	zand	zwak siltig, 7,5yr3/1, bioturbatie
165 - 175	zand	matig siltig, 2,5y6/3, C-horizont

6

X-coördinaat (m) : 234028
Y-coördinaat (m) : 556990
Maaiveld (cm) : 1121

Diepte (cm)	Omschrijving	
	Grondsoort	
0 - 10	stenen	
10 - 20	zand	Opm.: Bestratingszand, Zand rust op betonverharding